

ỨNG DỤNG KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ XÂY DỰNG MÔ HÌNH SẢN XUẤT GẮN VỚI TIÊU THỤ LÚA GẠO THEO HƯỚNG HỮU CƠ TẠI TỈNH QUẢNG BÌNH

NGUYỄN ĐỨC ANH

Trung tâm Chuyển giao công nghệ và Khuyến nông - ASINCV

Sử dụng phân hóa học và thuốc bảo vệ thực vật đã nâng cao năng suất cây trồng, đáp ứng nhu cầu ngày càng lớn của loài người. Tuy nhiên, mặt trái là để lại các tác dụng phụ khác nghiêm trọng như đất bị nén chặt, xói mòn, giảm độ màu mỡ, mất cân bằng sinh thái, dư lượng các hóa chất trong nông sản đã ảnh hưởng tới sức khỏe con người và động vật. Trước những hạn chế của nông nghiệp sử dụng nhiều hóa chất hóa học để lại, vấn đề nông nghiệp hữu cơ được quan tâm, bởi nó tạo nông sản sạch, an toàn, đất không bị ô nhiễm, sinh thái nông nghiệp bền vững.

Xã hội ngày càng phát triển thì vấn đề bảo đảm sức khỏe cho con người càng được quan tâm nên nhu cầu tiêu thụ lúa gạo chất lượng cao, an toàn ngày càng lớn và môi trường sinh thái cần phải được bảo vệ. Do đó, Chính phủ đã có Quyết định số 885 ngày 23/6/2020 về thực hiện Đề án phát triển nông nghiệp hữu cơ giai đoạn 2020-2030.

Nhằm thực hiện Đề án phát triển nông nghiệp hữu cơ của Chính phủ, Trung tâm Chuyển giao công nghệ và Khuyến nông - Viện khoa học kỹ thuật Nông nghiệp Bắc Trung Bộ đã triển khai nhiệm vụ “Ứng dụng KH&CN xây dựng mô hình sản xuất gắn với tiêu thụ lúa gạo theo hướng hữu cơ của tỉnh Quảng Bình”.

1. Kết quả nghiên cứu kỹ thuật sản xuất lúa theo hướng hữu cơ thích hợp với điều kiện tỉnh Quảng Bình

Nhiệm vụ đã nghiên cứu và xây dựng được biện pháp kỹ thuật sản xuất lúa theo hướng hữu

cơ thích hợp với điều kiện tỉnh Quảng Bình như sau:

- Xử lý ruộng: Trước khi làm đất xử lý ruộng bằng chế phẩm vi sinh với lượng 6kg Sumitri/ha để phân hủy các chất hữu cơ, hạn chế hiện tượng ngộ độc hữu cơ, làm tăng quá trình phân giải các chất vô cơ như lân, đồng thời kháng một số nấm bệnh từ vụ trước để lại.

- Phân bón: Sử dụng 200kg NPK (16:16:8) + 2.000kg phân hữu cơ vi sinh Quế Lâm 01 và 1.000kg phân hữu cơ sinh học SH03 Quế Lâm/ha.

- Phòng trừ sâu bệnh:

- + Sử dụng nấm xanh, nấm trắng (*Metarhizum anisopliae*) để phòng trừ các đối tượng như sâu cuốn lá, sâu đục thân, rầy.

- + Đối với bệnh hại: Sử dụng chế phẩm Ketonium để phòng trừ các bệnh hại lúa như bệnh đạo ôn, bệnh khô vằn.

2. Kết quả xây dựng mô hình

2.1. Mô hình sản xuất lúa theo hướng hữu cơ gắn tiêu thụ sản phẩm

Nhiệm vụ đã xây dựng mô hình sản xuất lúa theo hướng hữu cơ tại xã Quảng Phương, huyện Quảng Trạch trong vụ Hè Thu năm 2023 với giống lúa HN6. Kết quả mô hình sản xuất theo hướng hữu cơ sinh trưởng phát triển tốt, sâu cuốn lá gây hại với tỷ lệ rất nhẹ và không xuất hiện rầy, đặc biệt là không xuất hiện bệnh bạc lá, bệnh khô vằn và đạo ôn nhiễm nhẹ hơn lúa sản xuất thông thường của người dân, năng suất đạt 5,58 tấn/ha, thấp hơn sản xuất lúa theo thông thường là 0,5 tạ/ha.

Lãnh đạo Sở KH&CN kiểm tra mô hình sản xuất gắn với tiêu thụ lúa gạo theo hướng hữu cơ tại xã Quảng Phương, huyện Quảng Trạch

Ảnh: Tư liệu

Đồng thời, nhiệm vụ đã liên kết với Hợp tác xã Dịch vụ nông nghiệp tổng hợp Quảng Phương để xây dựng chuỗi giá trị. Kết quả đã xây dựng bao bì, nhãn mác gạo sạch Quảng Phương, tem truy xuất nguồn gốc và liên kết tiêu thụ sản phẩm cho các hộ dân tham gia xây dựng mô hình với giá thu mua cao hơn 20,4% so với lúa sản xuất thông thường.

2.2. Đánh giá hiệu quả của mô hình

- *Hiệu quả kinh tế sản xuất lúa theo hướng hữu cơ:* Ở vụ Hè Thu, mô hình sản xuất lúa theo hướng hữu cơ của giống HN6 tại xã Quảng Phương, huyện Quảng Trạch có giá bán cao hơn lúa sản xuất theo phương pháp thông thường tại địa phương đang áp dụng nên cho lợi nhuận 27,14 triệu/ha, cao hơn sản xuất thông thường là 6,03 đồng/ha.

- *Hiệu quả về mặt khoa học và công nghệ:* Thông qua thực hiện nhiệm vụ, người dân và cán bộ địa phương đã được tập huấn nâng cao

hiểu biết về kỹ thuật để sản xuất lúa hữu cơ.

- *Hiệu quả về mặt xã hội:* Thông qua mô hình sản xuất lúa theo hướng hữu cơ tạo sản phẩm gạo sạch, an toàn với sức khỏe con người, giúp người dân tiếp cận sản phẩm hữu cơ; tạo ra ngành nghề sản xuất gắn với tiêu thụ gạo hữu cơ, an toàn cho người dân sản xuất và tiêu dùng trong và ngoài vùng thực hiện nhiệm vụ; tạo ra chuỗi giá trị gắn kết Nhà khoa học - Nhà quản lý - Nhà nông - Doanh nghiệp.

- *Hiệu quả về môi trường:* Sản xuất lúa theo hướng hữu cơ đã hạn chế sử dụng phân hóa học, thuốc bảo vệ thực vật hóa học nên không ảnh hưởng xấu tới môi trường sinh thái, đồng thời áp dụng biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp (IPM), sử dụng các chế phẩm sinh học để phòng trừ sâu bệnh sẽ tạo điều kiện cho các loại côn trùng có lợi phát triển, giúp cân bằng hệ sinh thái nông nghiệp, đồng thời không ảnh hưởng tới nguồn nước và đất đai ■